



Vaarallisen jätteen valvontaprojekti 2018 - autokorjaamoala

OULU

Oulun seudun
ympäristötoimi



Sisällys

Johdanto.....	3
2 Lainsäädäntö ja määräykset.....	4
3 Projektin toteutus	6
4 Tarkastusten tulokset	7
5 Jatkotoimet.....	18
Lähteet	19
Liitteet.....	20

Johdanto

Ympäristöasioiden hyvä hallinta koskee myös autokorjaamoalan yrityksiä. Ympäristönsuojelu- ja jätelaissa sekä niiden nojalla annettujen säädöksiensä ympäristönsuojeluvuorokäytännön on noudatettava myös autokorjaamotoiminnassa.

Oulun seudun ympäristötoimen ympäristönsuojeluyksikön toteuttama ”Vaarallisen jätteen valvontaprojekti 2018 – autokorjaamoala” sisältyy ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävään. Projektin tavoitteena oli edesauttaa ympäristöasioiden hallintaa Hailuodon, Kempeleen, Kiimingin, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän alueiden autokorjaamoyrityksissä. Projektissa tiedotettiin ja neuvottiin autokorjaamoalan ympäristöasioista ja voimassa olevasta lainsäädännöstä. Projektin yhteydessä päivitettiin Oulun seudun ympäristötoimen Autokorjaamoalan ympäristöohje 2018.

Autokorjaamoiden toimintaa koskeviin ympäristöasioihin kuuluvat esimerkiksi jäte- ja kemikaaliasiat. Projektissa keskityttiin erityisesti vaarallisen jätteen käsittelyyn ja varastoinnin valvontaan. Vaarallisella jätteellä tarkoitetaan jätettä, josta voi aiheutua erityistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Autokorjaamotarkastusten pohjana oli jätelain mukainen valvontavelvollisuus (JL 124 §). Sen mukaan valvontaviranomaisen on määräajoin tarkastettava toimialueellaan laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa syntyy vaarallista jätettä. Tarkastustoimintaa voidaan suunnata toimialakohtaiseen neuvontaan ja ohjaukseen ja tarkastuskohteet voidaan valita otantaperusteisesti. Edellisen kerran Oulun seudun ympäristötoimi on selvittänyt autokorjaamoalan ympäristöasioiden hallintaa vuonna 2011.

2 Lainsäädäntö ja määräykset

Autokorjaamoja koskevia ympäristön-
suojelusäädöksiä on annettu ympä-
ristönsuojelulaissa (527/2014) ja jäte-
laissa (646/2011) sekä niiden nojalla
annetuissa säädöksissä. Ympäristön-
suojelulaki ja valtioneuvoston asetus
ympäristönsuojelusta (713/2014) mää-
rittelevät muun muassa ympäristölu-
van vaativat toiminnot, joihin kuuluvat
esimerkiksi ulkona tapahtuva hiekka-
puhallus sekä romuajoneuvojen varas-
tointi ja esikäsittely ammattimaisena
tai laitospäivä jätteen käsittelytoimintana. Ympäristönsuojelulaki kieltää
pohjaveden ja maaperän pilaamisen.
Pohjaveden pilaamiskielto tulee ottaa
huomioon erityisesti pohjavesialueilla
sijaitsevilla autokorjaamoyrityksillä.
Ympäristönsuojelulaissa säädetään
myös otsonikerrosta heikentävien ai-
neiden ja tiettyjen fluorattujen kas-
vihuonekaasujen käsittelijöiden pä-
tevyysvaatimuksista, joissa puutteita

havaitessaan valvontaviranomaisen
on ilmoitettava asiasta Turvallisuus- ja
kemikaalivirastolle (Tukes). Autokor-
jaamoissa kyseinen pätevyysvaatimus
koskee ilmastointilaitteiden huoltoja
ja asennuksia.

Ympäristönsuojelulain pohjalta an-
netut 1.8.2017 voimaan astuneet Oulun
seudun ympäristötoimen ympäristön-
suojelumääräykset (YSM) koskevat
myös autokorjaamotoimintaa. Määrä-
ykset ovat voimassa Oulun kaupungin
sekä Hailuodon, Kempeleen, Limingan,
Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kun-
tien alueella. Määräyksiä on annettu
esimerkiksi vaarallisten nestemäisten
kemikaalien varastoinnista (YSM 12§).

Jätelaissa ja valtioneuvoston asetuk-
sessa jätteistä (179/2012) on säädetty
jätehuollosta. Autokorjaamotoimin-
nassa syntyy tavanomaisen jätteen

lisäksi vaarallista jätettä, joka voi aiheuttaa erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Jätelain pohjalta on annettu 1.1.2014 voimaan tulleet jätehuoltomääräykset (JHM), joita sovelletaan niin ikään Oulun kaupungin sekä Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kuntien alueella.

Autokorjaamojen toimintaa koskee myös kemikaalilaki (599/2013). Oulu-Koillismaan pelastuslaitos valvoo kemikaalien ja polttoaineiden varastointia. Ympäristönsuojeluviranomaisen rooli on valvoa kyseisten aineiden varastointia ja säilyttämistä ympäristön pilaantumisen vaaran näkökulmasta.

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) ja ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista (1047/2017) on määrätty öljyn- ja hiekanerottimia sekä piha-alueella tapahtuvaa varastointia koskien. Näiden valvonta kuuluu rakennusvalvonnan toimivaltaan.



3 Projektin toteutus

Valvontaprojekti suunniteltiin ja toteutettiin kevään 2018 aikana yhteistyössä Oulun poliisin kanssa. Selvitystä varten kartoitettiin eri tietolähteistä Oulun seudun ympäristötoimen alueella toiminnassa olevia autokorjaamoalan yrityksiä, joita löytyi 154. Ympäristötoimessa pidettiin kevään aikana useita suunnittelupalavereita. Tämän lisäksi ympäristötoimi ja poliisi kokoontuivat useamman kerran projektin suunnittelun merkeissä.

3.1 Tiedottaminen

Ennen tarkastuksia kartoitetuille autokorjaamoille lähetettiin tiedote (liite 1), jossa kerrottiin projektin toteutuksesta ja tulevista tarkastuksista. Tiedotteen mukana yrityksille lähetettiin ympäristötoimen keväällä 2018 julkaisema päivitetty Autokorjaamoalan ympäristöohje 2018.

Ympäristötoimi ja poliisi julkaisivat yhteisen tiedotteen (liite 2). Tiedotteen perustuvia kirjoituksia julkaistiin alueella ilmestyvissä sanomalehdissä. Projektista tiedotettiin myös ympäristötoimen toimialueen kuntien nettisivuilla, Oulun kaupungin ja Oulun poliisin Facebook-sivuilla sekä Oulun poliisin Twitter-tilillä.

Projektin loppuraportti julkaistaan yleisessä tietoverkossa ja projektin tuloksista laaditaan lehdistötiedote.

3.2 Tarkastukset

Tarkastettavat autokorjaamot valittiin ympäristötoimen toimialueelta satunnaistottamalla perusteella. Tarkastettuja kohteita oli 35, mikä on noin 23 % toimialueella sijaitsevista autokorjaamoista. Tarkastetut kohteet sijaitsivat Oulun kaupungissa sekä Kempeleen,

Limingan, Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa.

Tarkastukset toteutettiin ympäristöviranomaisen ja poliisin yhteistyönä sopimatta ennalta yrittäjien kanssa. Tarkastukset suoritettiin keväällä 2018 kahden päivän aikana kahdeksan ympäristötarkastajan ja neljän poliisipartion voimin. Projektin yhteenvetopalaveri pidettiin kesäkuussa 2018.

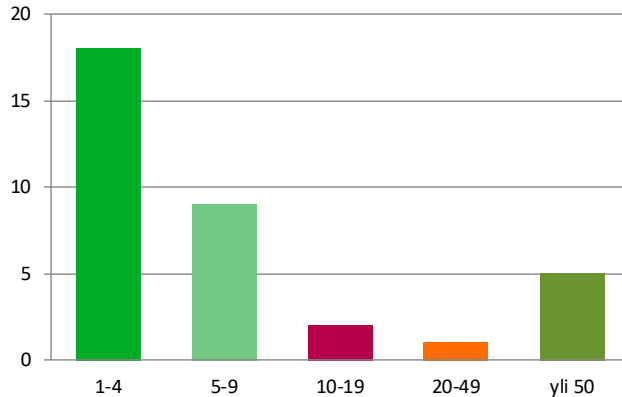
Tarkastusten pohjana toimi tarkastuslomake (liite 3). Tarkastuksilla otettiin valokuvia viranomaiskäyttöön. Ympäristöviranomaisen laati tarkastuksista tarkastuskertomukset, jotka sisälsivät ohjeita ja toiminnanharjoittajia velvoittavia toimenpiteitä. Kutakin tarkastusta koskeva tarkastuskertomus lähetettiin toiminnanharjoittajalle ja Oulun poliisille sekä tallennettiin ympäristötoimen tietojärjestelmään.

4 Tarkastusten tulokset

Tarkastuksilla tehdyistä havainnoista laadittiin yhteenvedotaulukko (liite 4). Muutamien kohteiden osalta kaikkia toimintoja ei tarkastettu. Kuvaajissa käytetyt prosenttiosuudet laskettiin sen perusteella, kuinka monessa kohteessa kyseistä asiaa tarkasteltiin. Tarkasteltujen kohteiden lukumäärät löytyvät yhteenvedotaulukosta.

Kunta	Yritykset	Tarkastetut yritykset		
		Yhteensä	Asemakaava-alueelle	Pohjavesi-alueella
Oulu	115	21	17	2
Kempele	19	4	4	3
Liminka	6	5	3	0
Muhos	9	3	1	0
Tyrnävä	5	2	2	0
Yhteensä	154	35	27	5

Taulukko 1. Autokorjaamoalan yritykset Oulun seudun ympäristötoimen alueella ja valvontaprojektissa 2018 tarkastetut kohteet kunnittain.

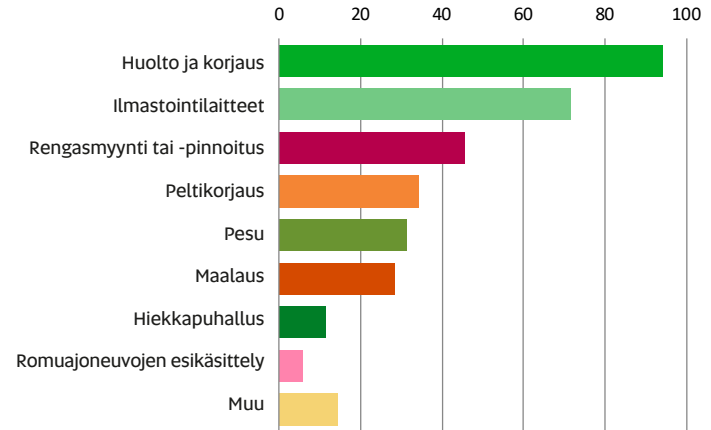


Kuva 1. Tarkastettujen yritysten kokoluokka henkilöstön määrän perusteella (lkm).

4.1 Toiminnan laajuus ja sijainti

Tarkastuksia tehtiin ympäristötoimen toimialueella Oulun kaupungissa sekä Kempeleen, Limingan, Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa sijaitsevilla autokorjaamoalan yrityksissä (taulukko 1). Tarkastettujen yritysten kokoluokka vaihtelee (kuva 1). Tarkastetuista kohteista yhdessä ei harjoitettu enää autokorjaamotoimintaa.

Tarkastettujen autokorjaamoalan yritysten tarjoamat palvelut ovat esitetty kuvassa 2.



Kuva 2. Tarkastettujen yritysten tarjoamat palvelut (%). Muut palvelut sisälsivät sähköttöitä, kuljetusta sekä varaosien ja akkujen myyntiä.

4.2 Toimipaikkojen yleisilme ja pihan siisteys

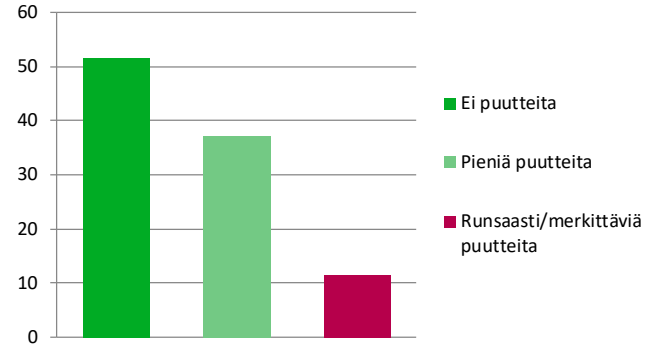
Autokorjaamojen yleisilme ja pihojen siisteys huomioitiin tarkastuksilla. Yleisesti ottaen pihojen siisteys oli hyvä (kuva 3). Runsaasti puutteita oli neljällä yrityksellä, joiden piha-alueen epäsiisteystestä ilmoitettiin alueen rakennusvalvontaan. Epäsiisteysttä aiheuttivat joissakin yrityksissä metalliromu-, rengas- ja jätekasat. Myös vaarallisia jätteitä ja niiden säilytysastioita oli varastoituna piha-alueilla.

Romuajoneuvoja oli varastoituna 15 yrityksen piha-alueella (kuva 4). Romuajoneuvot olivat useimmiten varastoituna pinnoittamattomalla maapohjalla. Romuajoneuvot edellytettiin toimittamaan asianmukaiselle käsittelijälle.

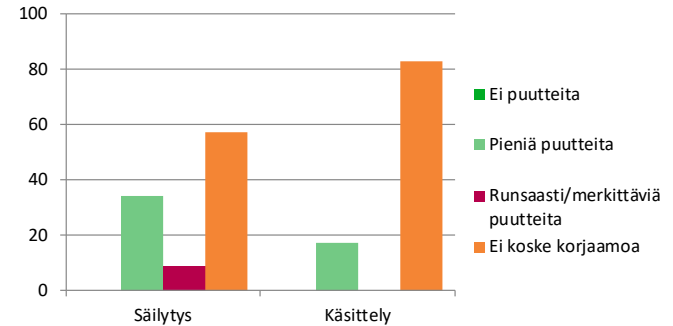
Muutamassa yrityksessä romuajoneuvoista oli otettu satunnaisesti osia varaosiksi, mikä katsottiin pieneksi puutteeksi romuajoneuvojen käsittelyn osalta. Romuajoneuvojen esikäsittely ja varastointi ammattimaisena tai laitospainaisena jätteen käsittelytoimintana on ympäristöluvanvaraista. Esikäsittelytoiminnaksi katsotaan nesteiden tai vaarallisten osien poisto sekä purkutoiminta.

4.3 Jätteiden säilytys

Yleisiä autokorjaamotoiminnassa syntyviä vaarallisia jätteitä ovat jäteöljyt, jarru-, kytkin- ja jäähdytinnesteet, akut, loisteputket, liuottimet, maalit ja liimat. Lisäksi toiminnassa syntyy kiinteää öljyistä jätettä kuten öljynsuodattimia.



Kuva 3. Autokorjaamoiden yleisilme ja pihan siisteys (%).



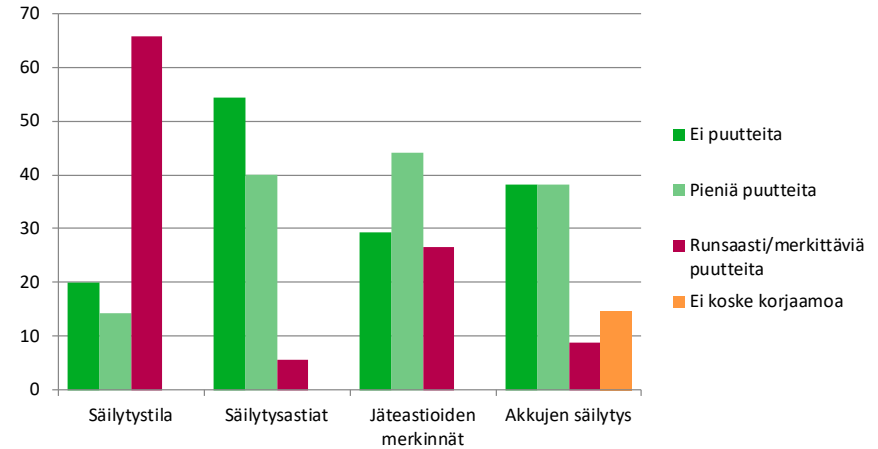
Kuva 4. Romuajoneuvojen säilytyksessä ja käsittelyssä havaitut puutteet (%).

Vaarallisten jätteiden säilytys

Vaarallisten jätteiden varastoinnissa ilmeni puutteita (kuva 5). Eniten puutteita oli vaarallisten jätteiden säilytys-tiloissa.

Projektin yhteydessä vaarallisten jätteiden säilytys ilman valuma-allaista tai tiivistä alustaa luokiteltiin merkittäväksi puutteeksi (kuva 6). Vaaralliset jätteet tulee varastoida katetussa lukitus-tilassa valuma-allailla varustettuna tai viemäroimattomässä tilassa tiiviillä alustalla, josta ne eivät pääse maaperään, pinta- tai pohjavesiin eikä viemäriin. Pienempiä puutteita olivat mm. säilytystilojen epäsiisteys tai lukitsemattomuus.

Säilytysastioihin liittyviin merkittäviin puutteisiin luokiteltiin esimerkiksi vuotavat säilytysastiat tai avonaiset ulkona säilytetyt astiat. Pieniin puutteisiin kirjattiin esimerkiksi puutteet nestemäisten vaarallisten jätteiden



Kuva 5. Vaarallisten jätteiden säilytyksessä havaitut puutteet (%).

lajittelussa. Pari korjaamoa säilytti kirkkaat ja mustat jäteöljyt samassa astiassa. Muutamassa yrityksessä kaikki nestemäiset jätteet laitettiin samaan jäteastiaan. Jarru-, kytkin- ja jäähdytysnesteet tulee kerätä erilleen mustasta öljyjätteestä.

Kiinteät öljyiset jätteet säilytettiin pääasiassa asianmukaisesti. Usealla

yrityksellä oli käytössä vipperi-palvelu, jonka kautta likaantuneet teollisuuspyyhkeet pestään ja kierrätetään uudelleen käyttöön.

Vaarallisten jätteiden säilytysastioiden merkinnöissä oli jonkin verran puutteita. Jätteiden säilytysastioissa tulee olla merkinnät jätteen haltijasta, jätelajista ja turvallisuuden ja jätahuollon kannalta tarpeellisista tiedoista ja varoituksista. Merkinnät puuttuivat kokonaan 9 yritykseltä, mikä luokiteltiin merkittäväksi puutteeksi. 15 yrityksessä vaarallisten jätteiden säilytysastioiden merkinnöissä oli pieniä puutteita, jolloin ne olivat osittain puutteelliset esimerkiksi varoitusmerkkien osalta.

Muutamassa yrityksessä osienpesukoneen sakat laitettiin polttokelpoiseen jätteeseen ja nesteet viemäriin. Toiminnanharjoittajia ohjeistettiin keräämään osienpesukoneen sakat erilleen vaarallisena jätteenä. Osienpesukoneiden sakat ja nesteet ovat vaarallista jätettä ja ne tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Osienpesukoneiden nesteitä ei saa missään tapauksessa johtaa viemäriin.



Kuva 6. Jäteöljytynnyreitä ulkona ilman valuma-allasta.



Kuva 7. Lukittavassa kontissa olevaan akkulaatikoon varastoituja akkuja.

Osa yrityksistä laittoi loisteputket polttopuoliseen jätteeseen. Loisteputket tulee toimittaa ehjinä vaarallisten jätteiden keräykseen.

Akut säilytettiin suurelta osin asianmukaisesti (kuva 7). Kolmessa yrityksessä akkuja varastoitiin ulkona

kannettomassa akkulaatikossa tai puulavan päällä, mikä katsottiin merkittäväksi puutteeksi. Pienempiä puutteita olivat muun muassa akkujen säilyttäminen lukitsemattomassa tilassa tai ilman akkulaatikkoa sisätiloissa. Jotkin yritykset olivat luovuttaneet käytöstä poistettuja akkuja yksityisille

henkilöille. Jätettä saa luovuttaa vain asianmukaiset luvat omaavalle toimijalle.

Hiekkapuhalluksesta syntyvä jättehiekka käytettiin maantäyttöön kahdessa yrityksessä. Näissä yrityksissä hiekkapuhallusta tehtiin ulkona, mikä

on ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yrityksiä ohjeistettiin siirtämään hiekkapuhallustoiminta sisätiloihin tai hakemaan toiminnalle ympäristölupaa. Käytetylle hiekkapuhallushiekalle tulee tehdä kaatopaikkakelpoisuus selvitys ennen kaatopaikalle toimittamista. Hiekkapuhallusjätettä ei saa käyttää täyttömaana, sillä se sisältää vaarallisia aineita. Mikäli käytettyä hiekkaa halutaan käyttää täyttömaana, asiasta tulee olla yhteydessä Oulun seudun ympäristötoimeen ympäristöluvan tarpeen selvittämiseksi.

Muiden jätteiden säilytys

Muiden jätteiden säilytyksen ja lajittelun osalta ilmeni lähinnä pieniä puutteita esimerkiksi eri jätelajien lajittelussa ja jäteastioiden merkinnöissä. Paperi ja pahvi lajiteltiin muutamassa yrityksessä polttokelpoisen jätteen sekaan. Jätehuoltomääräysten mukaan paperi tulee aina lajitella erikseen. Muutamassa yrityksessä käytettyjä renkaita oli varastoituna seinän tai



Kuva 8. Renkaita varastoituna seinän vieressä.

puiden vieressä aiheuttaen paloturvallisuusriskin (kuva 8). 12 yrityksen osalta muiden jätteiden säilytyksessä ja lajitelussa ei ollut huomautettavaa.

Jäteastioiden merkinnät tavanomaisien jätteiden osalta puuttuivat kokonaan kahdella yrityksellä.

4.4 Kemikaalien säilytys

Kemikaalien säilytyksen osalta puutteet olivat samankaltaisia kuin vaarallisten jätteiden säilytyksessä. Merkittäviä puutteita olivat kemikaalien säilytys ilman valuma-allasta tai tiivispohjaista lattiaa (kuva 9) tai ulkona lukitsemattomassa tilassa. Puutteita esiintyi yhteensä 14 yrityksessä.

Pienempiä puutteita löytyi 12 yrityksen osalta esimerkiksi kemikaaliastioiden merkinnöissä tai varastoinnin siisteydessä.



Kuva 9. Kemikaalien varastointia ilman valuma-allasta.

Autokorjaamoyrityksellä tulee olla lukittava kemikaalikaappi, josta löytyvät myös kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet. Kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet löytyivät asianmukaisesti säilytettynä noin puolella tarkastetuista yrityksistä. Kymmenellä korjaamolla käyttöturvallisuustiedotteita ei ollut saatavilla ja osalla yrityksistä niitä ei ollut päivitetty ajan tasalle.

4.5 Jätteiden hävittäminen ja kirjanpito

Kirjanpito ja siirtoasiakirjat

Jätehuollon kirjanpito ja siirtoasiakirjat olivat suurelta osin kunnossa tarkastetuissa yrityksissä. 58 %:lla yrityksistä kirjanpito ja siirtoasiakirjat olivat saatavilla, 20 %:lla niitä ei ollut. Pienempiä puutteita olivat osittainen kirjanpito, siirtoasiakirjojen säilytys vain jätteen kuljettajilla ja siirtoasiakirjojen laatiminen vain osasta jätejakeita. Muutamassa yrityksessä siirtoasiakirjat oli toimijan antaman tiedon mukaan tehty,

mutta niitä ei ollut nähtävillä tarkastuksen yhteydessä. Osa toiminnanharjoittajista teki kirjanpidon sähköisesti. Joissakin tapauksissa kirjanpidon vastuuhenkilö ei ollut tiedossa. Parin yrityksen osalta vaarallisia jätteitä ei ollut toimitettu vielä kertaakaan pois.

Vaarallisista jätteistä on pidettävä jätehuollon kirjanpitoa ja laadittava siirtoasiakirjat jätteen luovuttamisesta. Kirjanpitoa voivat toimia esimerkiksi kuitit tai laskut. Asiakirjastasta tulee käydä ilmi tiedot jätteen laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspai-kasta ja kuljettajasta. Siirtoasiakirja toimii todisteena vaarallisten jätteiden asianmukaisesta luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Asiakirjan tulee sisältää tiedot jätteistä kuljetusta ja käsittelyä varten. Kirjanpidon säilytys-aika on 6 vuotta ja siirtoasiakirjojen 3 vuotta.

Jätteiden poltto

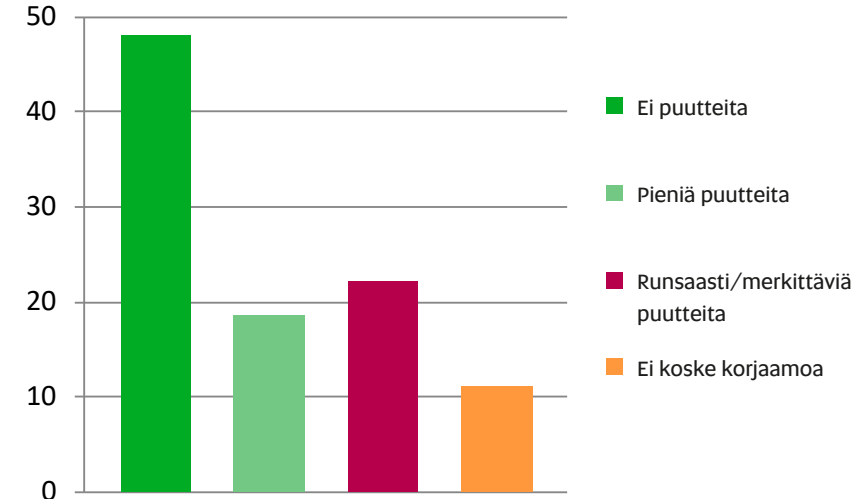
Kahdessa yrityksessä jäteöljyä käytettiin lämmitysohjuna polttoöljyn sijaan. Jäteöljyä ei saa polttaa alle 5 megawatin jätteenpolttolaitoksissa, vaan se tulee toimittaa asianmukaiseen käsittelypaikkaan. Jäteöljyä polttaneissa yrityksissä harjoitettiin myös muiden jätteiden polttoa. Näiden lisäksi yhdessä yrityksessä oli poltettu pahvijätettä. Jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty.

4.6 Öljyn- ja hiekanerotuskai- vot sekä jätevesien käsittely

Kiinteistöistä viemäroityjä oli 33, joista neljässä oli tarkastusaikaan epäselvyyttä viemäroinnin osalta. Kaksi tarkastetuista kohteista ei ollut viemäroityjä.

Vaadittavat öljyn- ja hiekanerotuskai-
vot puuttuivat kokonaan kahdelta viemäroidyltä kiinteistöltä. Osalla toiminnanharjoittajista oli puutteelliset tiedot kiinteistön viemäroinneistä, lattiakaivojen kulkusuunnista ja erotinkaivojen sulkuventtiilistä ja näytteenottokaivosta.

Öljyn- ja hiekanerottimien huollon ja tyhjennyksen osalta puutteita oli 11 yrityksellä (kuva 10). Merkittäväksi puutteeksi luokiteltiin erotuskaivojen huollon ja tyhjennyksen laiminlyönti. Pienempiä puutteita olivat mm. liian harva erottimien tarkastusväli ja kirjanpidon puuttuminen. Hiekan- ja



Kuva 10. Öljyn- ja hiekanerotuskaivojen huollossa ja tyhjennyksessä havaitut puutteet (%).

öljnerottimet tulee tarkastaa vähintään kerran vuodessa ja tyhjentää tarvittaessa tai täyttöhälyttimen hälyttäessä. Erotinkaivojen jätteen kuljetuksesta on laadittava siirtoasiakirjat, joita tulee säilyttää 3 vuotta. Erotinkaivojen tyhjennyksen saa suorittaa vain kyseiseen jätteen keräykseen hyväksynnän

saanut toimija tai yrittäjä itse. Muutama yrittäjästä tyhjensi erottimet itse. Pari yrittäjää laittoi hiekanerotuskai-
vojen pohjalle kertyvät jätteet polttokelpoiseen jätteeseen tai maantäyttömateriaaliksi, mikä on jätehuoltomääräysten vastaista toimintaa. Hiekan- ja öljynerotuskaivojen kiinteät jätteet

sekä öljynerottimien osalta myös nestemäinen pintaosa ovat vaarallista jätettä, jotka tulee toimittaa vaarallisen jätteen käsittelyyn.

Muutamalla yrityksellä vuokranantaja vastasi erotuskaivojen tarkastuksista ja tyhjennyksistä. Vastuu erottimien tyhjennyksistä ja tarkastuksista tulee selvittää kiinteistönomistajan ja vuokralalla olevan yrityksen kesken.

4.7 Ilmastointilaitteiden huolto

Ilmastointilaitteiden huoltoa ja korjauksista harjoitettiin 25:ssä tarkastetuista yrityksistä (kuva 11). Näistä yrityksistä suurin osa löytyi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kylmäalan pätevyysrekisteristä. Ilmastointilaitteita huoltavalla, asentavalla ja korjaavalla toiminnanharjoittajalla on oltava Tukesin hyväksymä vastuuhenkilö ja asentaja. Osalla ilmastointilaitteiden huoltoa tekevästä yrityksistä puuttui Tukesin hyväksyntä kylmälaiteliikkeeksi.

Muutama yritys oli Tukesin kylmäalan pätevyysrekisterissä, mutta kaikkia asentajia ei ollut Tukesin rekisterissä tai vastuuhenkilö oli eri kuin ilmoitettu. Ilmastointilaitteiden huoltoa harjoittavista yrityksistä 60 %:lla tiedot Tukesin rekisterissä olivat kaikilta osin ajan tasalla.



Kuva 11. Ilmastointilaitteiden huoltolaite.

5 Jatkotoimet

Tarkastusten yhteydessä toiminnanharjoittajille kerrottiin puutteista sekä neuvottiin ympäristönsuojelunäkökohtien huomioon ottamista toiminnassa. Tarkastuksilla esiin tulleiden puutteiden osalta toiminnanharjoittajille annettiin ympäristötoimen laati- missa tarkastuskertomuksissa veloitteita jatkotoimiin tietyssä määräajassa. Toiminnanharjoittajia pyydettiin raportoimaan tehdyistä toimista ympäristötoimeen. Veloitteiden määräajan umpeutumisen jälkeen kohteissa suoritetaan uusintatarkastukset.

Tarkastuskertomukset toimitettiin myös poliisille, joka arvioi jatkotoimenpiteiden tarvetta niiden perusteella. Ympäristötoimi teki lisäksi tutkintapyyntöä poliisille muutamasta kohteesta, joissa oli selkeästi toimittu ympäristönsuojelu- tai jätelain vastaisesti.

Projektissa löytyi ilmastointilaitteiden huoltopalvelua tarjoavia autokorjaamoyrityksiä, joiden tiedot puuttuivat tai olivat puutteelliset Tukesin kylmäalan toiminnanharjoittajarekisterissä. Ympäristötoimi ilmoitti Tukesille kootusti yrityksistä, joiden tiedot eivät olleet rekisterissä ajan tasalla. Pelastuslaitokselle ilmoitettiin yrityksistä, joissa renkaiden varastointi aiheutti palovaaran. Rakennusvalvontaan ilmoitettiin kohteista, joiden pihan siisteydessä oli merkittäviä puutteita. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle annettiin tietoon toiminnanharjoittajat, jotka kuljettivat syntyvät vaaralliset jätteet itse jätekeskukseen, mutta eivät olleet tehneet jätelain 94 §:n mukaista hakemusta jätehuoltorekisteriin hyväksymiseksi.

Projektin raportti lähetetään selvitykseen osallistuneille yrityksille ja julkaistaan ympäristötoimen yleisessä tietoverkossa.

Projektissa tehtyjen havaintojen perusteella autokorjaamoalan yritysten ympäristöasioiden hallinta on pääpiirteissään hyvällä mallilla, mutta parannettavaakin löytyy. Valvontaprojektilla edistettiin ympäristöasioiden hoitamista autokorjaamoalalla. Useassa yrityksessä tiedotteen mukana lähetettyyn autokorjaamoalan ympäristöohjeeseen oli perehdytty ennen tarkastuksia ja ryhdytty asianmukaisiin toimiin. Projekti lisäsi autokorjaamoalan yrittäjien tietoisuutta heitä koskevista ympäristölainsäädännön määräyksistä.

Lähteet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140527>

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140713>

Jätelaki (646/2011)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646>

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120179>

Kemikaalilaki (599/2013)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130599>

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta (151/2013)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130151>

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150123>

Oulun kaupungin sekä Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän jätehuoltomääräykset

<https://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/ohjeet-ja-maaraykset>

Autokorjaamoalan ympäristöohje 2018

<https://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/ohjeet>

Liitteet

1. Autokorjaamoille lähetetty tiedote
2. Ympäristötoimen ja poliisin tiedote
3. Tarkastuslomake
4. Yhteenvetotaulukko

19.04.2018

VAARALLISEN JÄTTEEN VALVONTAPROJEKTI 2018 - AUTOKORJAAMOALA

Oulun seudun ympäristötoimi toteuttaa kevään 2018 aikana vaarallisen jätteen valvontaprojektin autokorjaamotalle yhteistyössä poliisiviranomaisen kanssa.

Valvontaprojektissa tehdään tarkastuksia Oulun seudun ympäristötoimen toimialueella Oulun, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa sijaitseviin autokorjaamoihin.

Tarkastusaikoja ei tulla sopimaan etukäteen korjaamoiden kanssa. Tarkastuskäynnillä katsotaan mm. vaarallisten ja muiden jätteiden käsittely ja varastointi sekä moottoriajoneuvojen huoltoon liittyviä muita ympäristöön mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä. Tämän tiedotteen liitteenä on autokorjaamoiden ympäristöohje.

Vastaavia valvontaprojekteja on aikaisempina vuosina toteutettu mm. koneurakointialalla sekä metalli- ja konepaja-alalla.

Lisätietoja valvontaprojektista antavat:

Ympäristötarkastaja Jonna Hakala p. 050 595 0361

Ympäristötarkastaja Hanna-Mari Koivukoski p. 044 703 6793

Liite: Oulun seudun ympäristötoimen autokorjaamoalan ympäristöohje 2018

2.5.2018

VAARALLISEN JÄTTEEN VALVONTAPROJEKTI 2018 - AUTOKORJAAMOALA

Oulun seudun ympäristötoimi toteuttaa kevään 2018 aikana vaarallisen jätteen valvontaprojektin autokorjaamoalalle yhteistyössä Oulun poliisilaitoksen kanssa.

Valvontaprojektissa tehdään tarkastuksia Oulun seudun ympäristötoimen toimialueella Oulun, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kunnissa sijaitseviin autokorjaamoihin.

Tarkastusaikoja ei tulla sopimaan etukäteen korjaamoiden kanssa. Tarkastuskäynnillä katsotaan mm. vaarallisten ja muiden jätteiden käsittely ja varastointi sekä moottoriajoneuvojen huoltoon liittyviä muita ympäristöön mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä. Ympäristötoimi on julkaissut autokorjaamoiden ympäristöohjeen, joka on luettavissa osoitteessa www.ouka.fi/ymparisto.

Vastaavia valvontaprojekteja on aikaisempina vuosina toteutettu mm. koneurakointialalla sekä metalli- ja konepaja-alalla.

Lisätietoja valvontaprojektista antavat:

Ympäristötarkastaja Jonna Hakala p. 050 595 0361

Ympäristötarkastaja Hanna-Mari Koivukoski p. 044 703 6793

Oulun poliisilaitos, rikoskomisario Ilkka Riikola p. 0295 465 960

Päivämäärä: ____ / ____ / 2018

Läsnäolijat: _____
_____**AUTOKORJAAMOT**

Yrityksen nimi: _____ Y-tunnus: _____

Postiosoite: _____

Koko toiminnasta _____ Puhelin: _____
vastaava:Yhteyshenkilö _____ Puhelin: _____
ympäristöasioissa:

S-posti: _____

Toiminnan aloittamisajankohta: _____

Tarkastuskohde sijaitsee _____
pohjavesialueella: kyllä, pv-alueen nimi: _____
 eiAlueen yleisilme mm. pihavarastointi, _____
pihan pinnoite, sadevesikaivot, _____
jäteastiat _____**Yrityksen toiminnot:**

- huolto ja korjaus
- peltikorjaus
- maalaus
- pesu, missä tapahtuu: _____
- rengasmyynti/pinnoitus
- ilmastointilaitteiden huolto/asennus/kunnossapito/talteenotto yms.
- romuajoneuvojen esikäsittely
- hiekkapuhallus, missä tapahtuu: _____
- muu, mikä: _____

Nestemäiset vaaralliset jätteet (merkitse astiat, jotka yrityksessä on ja joita yrityksessä tarvitaan)

	Kunnossa	Kehitettävää	Epäkohtia
<ul style="list-style-type: none"> • Pakkauksen on oltava tiivis, tiiviisti uudelleen suljettava, kestävä tavanomaista käyttöä, siirtämistä, säilytysoloista johtuvaa kuormitusta ja rasitusta. Pakkauksen ei tule reagoida vaarallisen jätteen kanssa siten, että jätteestä aiheutuu vaaraa ympäristölle tai terveydelle. (VNn 179/2012 8 §) • Vaarallisten jätteiden säilytys katettu, lukittu tila, josta ei vuotavaa (YSL 16 ja 17 §). Esimerkkejä sopivista säilytystavoista ohjeessa. • Kerätään jakeittain erillisin keräysastioihin. (JL 15 § jätteiden erilläänpitovelvollisuus ja JL 17 § vaarallisten jätteiden sekoittamiskielto) • Astioiden merkinnät ja varoitusmerkinnät (VNn 179/2012 9 §): <ol style="list-style-type: none"> 1) jätteen haltijan nimi 2) jätteen nimi 3) turvallisuuden ja jätehuollon kannalta tarpeelliset tiedot ja varoitukset (lisätiedot ohjeissa) • Kysy myös toimituspaikat 			
Hiekan- ja öljynerotuskaivon jätesekokset/öljyt/öljyinen vesi/kiinteäjäte, Toimituspaikka: Huomiot:			
Kirkaat jäteöljyt, toimituspaikka: Huomiot:			
Mustat jäteöljyt, toimituspaikka: Huomiot:			
Öljyinen vesi, toimituspaikka: Huomiot:			
Muut nestemäiset vaaralliset jätteet (merkitse ne astiat, jota yrityksessä tarvitaan)			
Ilmastointijärjestelmän nesteet, toimituspaikka: Huomiot:			
Jarru-, kytkin- ja jäähdytysnesteet, toimituspaikka: Huomiot:			
Liuotinjäte, toimituspaikka: Huomiot:			
Nestemäinen maalijäte, toimituspaikka: Huomiot:			
Osien pesukoneen pesunesteet ja sakat, toimituspaikka: Huomiot:			
Polttoainejäte toimituspaikka: Huomiot:			

Kiinteät vaaralliset jätteet (merkitse astiat, jotka yrityksessä on ja joita yrityksessä tarvitaan)

<ul style="list-style-type: none"> • Pakkauksen on oltava tiivis, tiiviisti uudelleen suljettava, kestettävä tavanomaista käyttöä, siirtämistä, säilytysoloista johtuvaa kuormitusta ja räsitusta. Pakkauksen ei tule reagoida vaarallisen jätteen kanssa siten, että jätteestä aiheutuu vaaraa ympäristölle tai terveydelle. (VNa 179/2012 8 §) • Vaarallisten jätteiden säilytys katettu, lukittu tila, josta ei vuotavaara (YSL 16 ja 17 §). Esimerkkejä sopivista säilytystavoista ohjeessa. • Kerätään jakeittain erillisin keräysastioihin. (JL 15 § jätteiden erilläänpitovelvollisuus ja JL 17 § vaarallisten jätteiden sekoittamiskielto) • Astioiden merkinnät ja varoituserkinnät (VNa 179/2012 9 §): <ol style="list-style-type: none"> 1) jätteen haltijan nimi 2) jätteen nimi 3) turvallisuuden ja jätehuollon kannalta tarpeelliset tiedot ja varoitukset (lisätiedot ohjeissa) • Kysy myös toimituspaikat 	Kunnossa	Kehitettävää	Epäkohta
<p>Akut: <u>Ohjeet säilytykseen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • säilytys viileässä tilassa, suojassa avotulelta, kipinöiltä, vedeltä, astia HD-polyeteeni-muoviastia • kerätään lajeittain erilleen toisistaan (lyijyakut/Nikkeli-metallihybridiaikut/Litiumajovoima-akut) • akkulaatikoiden käyttöikä 5 vuotta <p><u>Lyijyakut:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • säilytys pystyasennossa, navat eristettynä, päällekkäin pinottujen akkujen välissä sähköä johtamatonta materiaalia esim. muovi • säilytysastiat rikkihappoa kestäviä <p>toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Energiasäätölamput ja loisteputket, toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Hiekkapuhallusjäte, toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Kiinteät öljyiset jätteet (öljynsuodattimet, öljyiset rätit, iskarit yms.), toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Maali-, lakka- ja massausjäte yms. (esim. puoli tyhjä maalipurkit/nahkoituneet maalijätteet, ruostesuojauksen massat) toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Paristot ja pienakut toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Puolityhjä aerosolipullot, toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Romuajoneuvot, toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>SER; sähkö- ja elektroniikkajäte, (ledvalot) toimituspaikka: Huomiot:</p>			

Pidetäänkö kiinteistöllä syntyvistä vaarallisista jätteistä kirjaa
(kirjanpidon säilytysaika 6 vuotta)

kyllä ei

Kirjanpidosta ilmenee (JL118 ja 119 §):

syntyneen, kerätyn, kuljetetun, välitetyt ja käsitellyn jätteen osalta:

Jätteiden laji	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
Jätteiden laatu	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
Jätteen määrä	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
Jätteen alkuperä	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
Toimituspaikka	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
Jätteen kuljetus	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
Jätteen käsittely	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu

Laaditaanko siirtoasiakirjat seuraavista jätteistä

(Pyydä nähtäville siirtoasiakirjat, lista JL 121 § (kaikkia tuotteita ei välttämättä muodostu kiinteistöllä), siirtoasiakirjojen säilytysaika 3 vuotta)

vaarallisesta jätteestä	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
sako- ja umpikaivolietteestä	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
pilaantuneesta maa-aineksesta	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu
rakennus- ja purkujätteestä (ei kuitenkaan puhtaista maa-aineksista)	<input type="checkbox"/> kyllä	<input type="checkbox"/> ei	<input type="checkbox"/> ei muodostu

Siirtoasiakirjat löytyvät myös seuraavien jätteiden osalta:

Muuta huomioitavaa vaarallisten jätteiden osalta:

Muut jätteet

<ul style="list-style-type: none"> Kun elinkeinotoiminnessa syntyvät jätteet käsitellään kunnan järjestämässä jätehuoltojärjestelmässä – jätteet kerätään ja toimitetaan hyötykäyttöön jätehuoltomääräysten (myöhemmin JäteHM) mukaisesti Kun jätteitä ei käsitellä kunnan järjestämässä jätehuoltojärjestelmässä, jätteet tulee lajitella etusijajärjestys huomioiden ja jätteet saa luovuttaa toimijalle, joka on: <ol style="list-style-type: none"> JL jätehuoltorekisteriin hyväksytty kyseisen jätteen vastaanottaja tai omaa ympäristöluvan kyseisten jätteiden vastaanottoon tai YSL rekisteröinnin perusteella oikeus ottaa kyseistä jätettä vastaan 	Kunnossa	Kehitettävää	Epäkohtia
<p>Metallijäte (sis. kuivaksi valutetut metallitynnyrit, valutetut iskarit, tyhjät aerosolipullot) (JäteHM: erilliskeräys kun syntyy keskimäärin yli 10 kg viikossa) toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Paperi (JäteHM: kierrätettävä jätehuoltomääräykset 16 §) toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Polttokelpoinen jäte (astia tulee löytyä) toimituspaikka: Huomiot:</p>			
<p>Renkaat Sopimus renkaista Suomen Rengaskierrätys Oy:n kanssa tai tuottajan lukuun toimivan operaattorin kanssa toimituspaikka: Huomiot:</p>			

Jätteiden erilliskeräys:

(JäteHM: lasi, keräyskartonki, metalli, pahvi, puu erilliskeräys kun jättejaetta syntyy keskimäärin yli 10 kg viikossa, biojäte erilliskeräys, kun jätettä syntyy keskimäärin 20 kg viikossa)

Huomiot: _____

Jätteiden poltto

Onko kiinteistöllä merkkejä jätteiden poltosta kyllä ei

Huomiot jätteiden poltosta/merkeistä: _____

Onko kiinteistöllä lämmityskattilaa kyllä ei

Mitä lämmityskattilassa poltetaan: _____

Muuta huomioitavaa:

Ilmastointilaitteiden huolto

Tukesin hyväksymä kylmälaiteliike:

kyllä

ei

Tukesin hyväksymä vastuuhenkilö:

kyllä

ei

Nimi: _____

Tukesin hyväksymä asentaja:

kyllä

ei

Nimi: _____

Kylmäaineen käsittely- ja talteenottolaitteet

kyllä

ei

Säilytetäänkö kylmäaineet niille soveltuissa kaasupulloissa

kyllä

ei

Muuta huomioitavaa:

Öljyn- ja hiekanerotuskaivot kiinteistöillä:**Öljynerotuskaivo:**

- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> kyllä sisätiloissa | <input type="checkbox"/> ei sisätiloissa |
| <input type="checkbox"/> kyllä piha-alueella | <input type="checkbox"/> ei piha-alueella |

Luokka:

- | | |
|-----------------------------------|------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> I-luokka | <input type="checkbox"/> II-luokka |
|-----------------------------------|------------------------------------|

Muu kaivo: _____

Hälytin:

- | | |
|--|-----------------------------|
| <input type="checkbox"/> kyllä, toimiva: | <input type="checkbox"/> ei |
|--|-----------------------------|

Öljynerottimen jälkeen näytteenottokaivo ja sulkuventtiili?

- | | |
|--------------------------------|-----------------------------|
| <input type="checkbox"/> kyllä | <input type="checkbox"/> ei |
|--------------------------------|-----------------------------|

Näytteenottokaivo ja sulkuventtiili suojattu ja merkitty siten,
että kaivolle on esteetön pääsy?

- | | |
|--------------------------------|-----------------------------|
| <input type="checkbox"/> kyllä | <input type="checkbox"/> ei |
|--------------------------------|-----------------------------|

Hiekanerotuskaivo:

- | | |
|--------------------------------|-----------------------------|
| <input type="checkbox"/> kyllä | <input type="checkbox"/> ei |
|--------------------------------|-----------------------------|

Selvitä tyhjenetäänkö erotuskaivojen sakat, vesi ja öljyt erillään, ja täytetäänkö erotuskaivo tyhjennyksen jälkeen vedellä tarvittavaan tasoon?

Huomiot: _____

Erotuskaivojen kirjanpidosta ilmenee (JL118 ja 119 §):

(Päiväkirja tyhjennyksistä ja huolloista säilytysaika 6 v)

Tyhjennys- ja huoltoväli kyllä eiKaivoista tyhjennettyjen jätteiden määrä kyllä eiHälytin kunnossa (testattu) kyllä eiKaivojätteiden toimituspaikat kyllä eiTyhjentäjän ja jätteenkuljettajan tiedot kyllä eiSiirtoasiakirja kaivosta tyhjennetyin jätteen kuljettamisesta kyllä ei**Kiinteistön jätevedet:**Sisätilojen jätevedet kunnalliseen viemäriverkkoon: kyllä ei

Vesihuoltolaitos: _____

Pihalle alueen valumavedet (hulevedet): kunnalliseen viemäriverkkoon maastoon

Polttoaineiden säilytys:

tarkastetaan YSL näkökulmasta, maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaara (pilaamiskiellot YSL 16 ja 17 §)

Säiliöiden sijainti: _____

Säiliön merkinnät: _____

Huomiot
tankkauspaikasta: _____

Muut huomiot: _____

Tyypikilpi kyllä ei**Ilmaputki** kyllä ei**Lukittava täyttöaukko** kyllä ei**Laponesto** kyllä eiKaksoisvaippasäiliö kyllä eiVälitilan valvonta kyllä eiKiinteä valuma-allas kyllä eiValuma-alas katettu kyllä eiYlitäytön estin kyllä eiLukittava pistooli kyllä eiImeytysainetta saatavilla kyllä ei**Kemikaalien säilytys**Erillinen kemikaalivarasto, onko varasto merkitty asianmukaisesti? kyllä eiOnko varastossa asialliset suojaukset määräin nähden? kyllä eiKäyttöturvallisuustiedotteet kyllä eiVarastokirjanpito kyllä eiVastuuhenkilö kyllä eiSaatavilla olevat turva- ja suojavälineet (ympäristönsuojelun näkökulmasta): kyllä ei

Muuta huomioitavaa: _____

LIITE 4.

Tarkastelun kohde		Ei puutteita	Pieniä puutteita	Runsaasti/ merkittäviä puutteita	Ei koske korjaamoa	Yhteensä
Korjaamon yleisilme ja piha-alue		18	13	4	0	35
Vaaralliset jätteet	Säilytystila	7	5	23	0	35
	Säilytystila	19	14	2	0	35
	Säilytysastiat	10	15	9	0	34
	Jäteastioiden merkinnät	13	13	3	5	34
Muut jätteet	Akkujen säilytys	12	21	2	0	35
	Säilytys	17	14	2	0	33
Kemikaalit	Jäteastioiden merkinnät	8	12	14	0	34
	Säilytys	14	5	10	0	29
Kirjanpito	Käyttöturvallisuustiedotteet	19	7	7	0	33
	Jätehuollon kirjanpito	19	8	6	0	33
Öljyn- ja hiekanerotuskaivot	Siirtoasiakirjat	13	5	6	3	27
	Huolto ja tyhjennys	24	0	2	1	27
	Puuttuvat kiinteistöltä, jolla tulisi olla	14	12	5	2	33
Jätteidenpoltto	Epätietoisuus kaivoista	0	0	2	32	34
	Jäteöljyn poltto	0	1	2	32	35
Romuajoneuvot	Muu jätteiden poltto	0	12	3	20	35
	Säilytys	0	6	0	29	35
Ilmastointilaitteiden huolto		15	0	10	9	34



OULU | *Oulun seudun
ympäristötoimi*